

Семинар-кенгеш

Былай ат бла озган байрам кюн Нальчикде 4-чо номерли поликлиникада семинар-кенгеш болганды. Аны тиширүүланы шахар совети КъМР-ни Правительствоу-ну грантына бардырганды.

Саулыкту жашау этуеге жорланган тубешиуле бу жолга дери да болганды. Ала шахары 1-чи, 2-чи, 7-чи номерли поликлиникаларында, КъМР-ни медицина колледжинде, Аграрный университетте, Искустволаны Север-Кавказ институтунда да этгенди. Ала не заманда да сейрилик кыралганды, хайрылы да болганды. Тиширүүланы соштан тамаматас Лидия Дигешева бизге айтканга кере, аллай жолугуудан сора кепле, кеспери кес-

сийгенлерин билдиргенди. Бу жолгу жыйылу да мағаналы темага аталган эди. Залга кирген жерде стонду юсюнде «Аурулугу болган тиширүү кылай эмда не зат ашарга керекди», «Жашау халы», «Не зат этерге жарайды», «Саулыкту жашау бардыруну юсюнден насыйат сөзле», «Не зат ашаса хайырлыды» деген эм адыла. Тиширүүланы аныкты брошюрала бар эди. Хар ары келген аланы биргесине алып кетерге болук эдиле.

«Саулыкту тиширүү - иги тёлую мурдоруду»

лип, телефон бла да сөшөшп, аланы жаратханларын айтп, предприятитлада, организацияда да кыралгыларын

айтып, саулыкту жашау этер ючюн не зат тамамларга, кылай жоруктамы толтурурга керек болганыны юсюнде кепле билмелерин чертгенди. «Аллайаны саны 57 процент эди. Ол а бизге бу жаны бла аныгалты иши дайым бардырып, профилдикти хайырлыгытын да айтп турурга кереклисин эсертеди», дегенди ол.

Семинарда баш докладчы акушер-гинеколог Светлана Демир этгенди. Ол сабында аурулугулары болган тиширүүланы араларында саусула деп жылда республикада аслам болганыларын, кен анала тютюн, аракчы ичгенлерин, бирле наркотиклене да арта турмагаларын жарып айтханды. «Анасы угвай, ынасы окуна тютюн ичген сабы өлкелери ауруп тууды, наркоман аналадан тууганлары уа 97 проценти акындан

кем неда санларындан кыялу, башка кемчиликке бла да жаратылдыла», дегенди. Поликникада психолог болуп ишлеген Ирина Кумыкова уа жылжыланга «Юйорде психология болум» деген темага доклад этгенди. Жаш тиширүү эрге барганыларды, кеспери кылай жоруктосе тап болууну, сабын биричи кюннен окуна кылай юйореге кереклисин билдиргенди.

Тубешиуно ахырында тиширүүланы анала врач, психолог да аслам торло сорула бергенди. Алга да тынгы жуупла алганды. Былай тубешиу кыраганылары ючюн Нальчик шахары Тиширүү советини кыаууна да ыспас этгенди.

ХОПЛАНЫ Марзият. СУРАТЛАДА башында солдан онгга - Светлана Демир, Ирина Кумыкова, Лидия Дигешева; тубюнде - залда отурган жаш анала.

КОНКУРС

Экология жолчук кырагызга алланыгыла

Алгаракылда Геннадий бла Елена Тимченкола башчылык этген жаңдуурдук фонд кырал уп Россияни Келтүрү министрствосу да болушп «Гитче шахарланы бла элени маданият мозаикалары» деген Битеуроссий конкурсу бардырганды. Былай ишин баш магғанасы кыралны регионларыны энчилигин ачыкларга, сакларга эм айнытырга керешгенериди. «Царицыно» кырал музейи заповедниге билим берүү жаны бла семинар-практикум этгенди. Ызы бла, проекттерине кере, конкурста хорлаганларыны белгилгенди. Ол кюн сауга алганылары санында Элбурс району музейини директору Этевланы Фатима да болганды.

Башда сагынылган музейни проекти Адыл-Сууда «Агаччы мозаикасы» деген билимлерин ёсдорген экология жолчук кырагызды. Алай болса, окумуштуу китапладан билгенлери тубагытаны кесинде да керюрге амал табаркыдыла. Былай ишин бардырырга жай канкиулга ботюнде ахшы келишеди, сабыне колкери хайрылы ётдорюкюле. Проект бу жерлени кеси энчилигин сакланарына да уулу себеллик этерикди.

Жолчук билдирген, керюнтон каагыла бла жалчылынырыкды. Мында бахчалар да кырагызга умут этедиле. Алада көп торло, ол санда жер башында бек аз ботюнде ахшы келишеди, сабыне колкери хайрылы ётдорюкюле. Проект бу жерлени кеси энчилигин сакланарына да уулу себеллик этерикди.

Бизни корр.

Оноу

Францияда тютюн ичуге кыажу кюрес Россияден эсе кыаты бардырылады

Парижде биринчи алтын этгенди шахар паркларда тютюн ичюну тохтату жаны бла. Муниципальный Советни оноу бла Францияны ара шахарына 14-чу округуну паркларындагы бла скверлериндеги сабыне ойнуучу битеу майданда тютюн ичюу законсузга саналды. Алыкча бузукулуктары жууапка тартырык туюндолго, жаландан аныгалты сөлөшүмле бардырылгыдыла ала бла, сабыле осл юлпю керештенерикти юсюнде.

Парижги мэри Анн Идальго айтканга кере, тютюн ичюну тыйыу бла байланыш ишле сынау халда бир жылы ичинде бардырылгыдыла болсада, мында оом эттенерине кере, башда айтылган мадар бирини жерледе да ётдорюкюлдю. Тютюно тыйыу бла байланыш ишле Нью-Йоркка Ара паркны (бир кези уде тютюнге арталдыла тыйыу салыу анда башланганды) сынау келгендерин Парижги властылары буюкдумайдыла. Ол ишде алчыла «Францияны кесинде да бардыла. 2012 жылда кыралны эки шахарында - Осерде (Ионна департамент) эм Карнимонда (Возеза департамент) - паркда кабындырылган сигарети ючюн, ботюнде бег а сабыле ойналган жерде, 11 евро тазир салына эди.

Алайды да, французлу тютюнчюлери жерлери такырлар такыр бола барды. Жамаут кеп жыйылуучу меккамлада - сагын-ууларала, дискотекаларда, ресторандарда, кафеде - тютюн ичере эркиник сыйырылгангы бир неча жыл болды. Сигаретлеге кыажу кюрес Францияны юр жанында ботюнда кыаты бардырылды. Ниццанда, Канниде, Сен-Жан-де-Лезде эм Лезурый жагда бири курортлада пляжга «тютюнчюл зонага» айлангангы бир неча жыл болды. Аны бла байланыш излем кылай толтурулганын контролда муниципальный полиция тутады. Андан тыштенде да, полицияла сигарет кырагызга тротурга атып квалмаздыла (ол торлоу бузукулук ючюн 15 евро тазир тёлөндү). Орамларында 350 тона «бюкюк» атып кылаган Парижде уа тазир 35 евроду.

Вячеслав ПРОКОФЬЕВ. «Российская газета-Неделя».

«Спартак-Мальчик»

Кеслерин атыу эсленмегу

Нальчикни «Спартагы», Футболну профессионал лигасыны «ЮГ» зонасыны 2014-2015-чи жылда бардырылык чемпионатна хазырлана, бу юнюде кеси майдандан Ингуштияны «Ангушт» командасы бла тубешгенди. Жарыуга, бизни спорткларыбыз бу жол матчы аз эсел бла хорлатхандыла.

Тубешиу башланганлай, нальчикчелер чабуулук этип тиберилиле, тогузунчу такыйкыда окуна эселни ачадыла. Голну команданы капитаны Амир Бажев урады. Ол кезиуден сора оюн бир кесек шашайганга ушайды эм асламысында майданын ортасында барганды. Биринчи тайм бошолгыз бир кесек кылаганлай, кынакыла эселни тент этедиле. «Ангушту» футболчузу Азамат Шогенов узакдан, тазир берилуку майдандан да чыгып, топну, кюнчондан келгенча уруп, кыбак эшиктерибизни ичине кийргенди. Тубешиуно биринчи жарымы аны бла бошалады.

Футболчула солуп кыайтхандан сора «Спартакны» баш тренери Биджиланы Хасанин тёртүүлени алышды. Аллай жумушуну «Ангушту» баш тренери да этгенди. Матчы экинчи жарымында, белгилерча казна жопо кызу болмай, спортчула майданын ортасында ойнал тургандыла. Тубештен бошала болур деп турганлай, кынакыла аткаланы терк кырал башлангандыла, андан биринде «Ангушту» футболчузу биягы топну узакдан уруп, арастралык саклаган кыбак эшиктери ичине кийргенди. Ол эсел торлемей матч бошолганды.

Майдана «Спартак-Нальчик» санында бу футболчумо ой- АЗРЕТЛАНЫ Х.

ЭРКИН ТУТУШУ «Кюйюзде» - ветеранла

Москва областыны Дзержинск шахарында эркин тутушудан ветеранлары араларында Россияни чемпионаты бардырылганды. Анга секиден аслам адам кыатышандыла, ол санда бизни республикадан нальчикчелер Хазрет Базиров бла Элбурс райондан Темикуланы Кыайсын да. Ала эски да кеси заманарында, битусоос турнирледе эрише, СССР-ни спортну усталары деген атылга тийишли болган эдиле.

Былай эришеуде сынамы Хазрет Базиров, бир тубешиуноде хорлханды да кырамай, 76 килограм аурулуда биринчи жерни алганды. Энди ол кырауны дунияны Сербияда августу ахырында болук чемпионатна да керюкюд.

Темикуланы Кыайсын уа, аны аурулугу 79 килограм болганына да кырамай, 85 килограм аурулук категорияда тутушуга тошгенди. Мында ол кюмош майданы кытханды. Анатолий ТЕМИРОВ.

СУРАТЛА: солдан онгга Темикуланы Кыайсын, Элбурс району спорт комитетини башчысы Жакупланы Магомед, Хазрет Базиров.

БОКС

Юч майдал да - жерлештерибизде

Рязанда боксдан Россияни Саууланган колчерины чемпионаты бардырылганды. Анга саулай кыралдан 150 адам кыатышанды.

76 килограмга эсе дери аурулук категорияда сауга жерлени бизни жерлештерибиз колешгенди. Алтын майдалны Тимур Кереев алганды. «Кюмошю» уа Резиан Маизов кытханды. 81 килограм аурулуда уа чемпион Энейланы Кязим болганды. Алданы ючюсю да аны бла Россияни чемпионатында эрише эркинлик кыорулагандыла. Жаш боксчулары тренерле Залим эм Арсен Кереевола юйретедиле.

Светлана ГАУНОВА. КъМР-ни Спорт министрствосуну пресс-службасы.

КъМР-ни прокуратурасында

Кёплеге амнистия этилгенди

2014 жылда 30-чу июнда Кыбарты-Малкяр Республиканы жеринде 2013 жылда 18-чи декабрден акта кере 285 адамга амнистия этилгенди. Алдан 2-си Россияни ФСИН-ини КъМР-де Управлениясыны (УФСИН-ни) тюзотучу учуренияларыны юсери бла, 69-сун уп Управленияны уголовный-толтуруучу инспекциялары юсери бла, КъМР-де МВД-ны дозанини органылары юсери бла да 44-сун, КъМР-де

МВД-ны РФ-ни следствие комитетини КъМР-де Следствие управлениясыны органылары юсери бла да 32-си, Россияни Суд приставларыны федеральный службыны КъМР-де суд приставларыны-исполнителирини юсери бла 14-сун, оом органыны юсери бла да 124-сун.

УФСИН-ни уголовный-толтуруучу инспекциялары, КъМР-де МВД-ны дозанини органылары, КъМР-де МВД-ны следствие органылары, Россияни суд приставларыны федеральный службыны КъМР-де Управлениясыны суд приставларыны-исполнителирини эм суд органылары кывал этген процессуальный оноулада законга бузукулук этуу болмаганды. Бу биз айткан кезинде следствие изоляторда амнистияны юсюнден акт этилгенди.

КъМР-ни прокуратурасыны аппараты.

Жууапка тартыу

Чай кюбюрчекни ичинде - наркотикле

Россияни Жууапка тартылганды терсликтерине жолуктурууну федеральный службыны Кыбарты-Малкярда Управлениясыны УФСИН-ни 5-чи поселение колониясыны кылулукчулары тутуп турганладан бирине келтирилген А-га аш-азыкны тинтендеринде, кармагызанала

рында, чай кообюрчекни ичинде полимер хуржунда наркотик тапхандыла. Ала Россияни Наркоконтролону юсаны УФСИН-ни 5-чи поселение колониясыны кылулукчулары тутуп турганладан бирине келтирилген А-га аш-азыкны тинтендеринде, кармагызанала

Сыйрылган затла тинтилгенде, 4,2 грамм бек юлпю «трамодол» дарман бла бирге 16,6 грамм марихуана наркотик болганы аныкылганды.

Россияни Наркоконтролону КъМР-де Управлениясыны пресс-службасы.

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

Publication details including contact information for the editorial office, advertising rates, and subscription information. Includes phone numbers, email addresses, and website information for 'Zaman' newspaper.